

La presència de l'esport femení a la premsa esportiva espanyola (2010-2019)

El cas de Mundo Deportivo

Alumna: Helena Fuster Coll
Tutor: Narcís Iglésias Franch
Treball Final de Grau de Comunicació Cultural
Facultat de Lletres – UdG
Curs acadèmic 2019-2020

ÍNDEX

1. RESUM.....	3
2. INTRODUCCIÓ	4
3. MARC TEÒRIC.....	5
3.1. Història de l'esport femení.....	6
3.1.1. L'esport femení a Catalunya	9
3.2. Estereotips i llenguatge sexista	10
3.3. La premsa esportiva	11
3.3.1. Mundo Deportivo	14
3.4. La dona als mitjans de comunicació esportius	15
3.4.1. #ThoEstàsPerdent.....	18
4. METODOLOGIA	19
5. RESULTATS	20
5.1. El dia a dia de l'esport femení als mitjans de comunicació	21
5.2. Els èxits femenins als mitjans de comunicació	24
5.2.1. La presència de l'esport femení als mitjans de comunicació durant els Jocs Olímpics ...	27
6. CONCLUSIONS.....	29
7. BIBLIOGRAFIA.....	31
8. ANNEXOS.....	34
8.1. Annex 1. Taules de l'evolució de la presència de l'esport femení a Mundo Deportivo (2010, 2015 i 2019).....	34
Any 2010.....	34
Any 2015.....	35
Any 2019.....	36
8.2. Annex 2. Taules de la presència de l'esport femení a Mundo Deportivo durant els JJ.OO de Londres i Rio de Janeiro.....	37
8.3. Annex 3	38
8.3.1. Premis Laureus, 11 de març del 2010	38
8.3.2. Reportatge a Astrid Fina, 8 de març del 2018.....	39
8.3.3. Entrevista a Alba Torrents.....	40
8.3.4. Mundial de Waterpolo, 3 d'agost del 2013.....	41
8.3.5. Eurobasquet, 26 de juny del 2017	43
8.3.6. Pas a la final de la UEFA Womens Champions League, 29 d'abril del 2019.....	45

1. RESUM

Tota la vida hem viscut en una societat desigual, sexista i patriarcal. Les dones han sigut considerades el sexe dèbil des de temps immemorables i en el món de l'esport i els mitjans de comunicació no és diferent. Com a conseqüència, la pràctica esportiva de les dones s'ha vist sempre amagada i amb poc protagonisme, no només durant el dia a dia sinó també en ocasions especials on s'ha assolit un objectiu important per una esportista, un club i inclús un país. Hem crescut en un món on, fins fa relativament poc temps, no ens molestava veure adjectius en relació amb el físic d'una dona en una notícia o una imatge que perjudicava una idea plena de prejudicis cap a la dona. Però això s'ha acabat. L'objectiu que tenen actualment els mitjans de comunicació, amb el poder que la població els hi atorga, és acabar amb aquesta desigualtat i l'ús d'un llenguatge sexista, juntament amb la supressió de les idees estereotipades respecte a la dona esportista.

L'esport femení no para de créixer i, en aquest sentit, la desigualtat entre ambdós sexes està disminuint a poc a poc. Però la realitat és que, als mitjans de comunicació esportius, segueix existint una invisibilitat dels èxits de l'esport femení i la igualtat entre homes i dones a les pàgines de la premsa esportiva espanyola és encara una utopia.

Paraules clau: desigualtat, esport femení, mitjans de comunicació, invisibilitat, premsa esportiva espanyola.

2. INTRODUCCIÓ

La desigualtat de sexe¹ i gènere² entre homes i dones ha estat present a la societat mundial des de temps immemorables. A Espanya, per exemple, no va ser fins als anys seixanta quan la dona es va començar a incorporar al món del treball remunerat i a tenir l'oportunitat de poder compartir un espai d'estudi amb els homes. Fins aleshores, les dones estaven mal vistes en molts àmbits de la societat (llocs de treball, ocupacions i càrrecs importants en la política, competicions esportives, etc.). Tot el que fos veure a una dona fora de casa, sense planxar, cuinar, cuidar els fills i estar pendent del marit estava poc acceptat. Però a partir de la dècada dels seixanta la pràctica esportiva es va començar a veure reflectida entre la societat femenina i, des de llavors, la participació de les dones en el món de l'esport s'ha anat incrementant considerablement fins al dia d'avui. (Gómez, Medina i Ramon, 2017). No va ser fins a finals de segle passat que es va començar a veure un clar augment de l'esport femení i de dones esportistes representant un país o un club de manera professional al món de la competició d'elit com ara uns mundials, uns europeus, uns Jocs Olímpics, etc.

Actualment els mitjans de comunicació juguen un paper molt important a l'hora de transmetre un discurs a la població. Són la font d'informació per excel·lència de la societat i, com a tal, poden causar una gran influència sobre l'opinió i el pensament que un ciutadà pot tenir. És a dir, a més de la funció informativa, els mitjans de comunicació tenen una responsabilitat social, educadora i formativa que sovint es veu reflectida en els diferents comportaments que un ciutadà i/o societat pot presentar. D'aquesta manera, el que es publica als mitjans de comunicació, condiciona l'opinió pública d'un conjunt d'individus.

I la informació esportiva no és diferent. L'esport és una de les activitats més populars arreu del món i estem envoltats d'informació esportiva. Els ídols de la societat són esportistes exitosos que mouen masses de població arreu del món i que baten tots els rècords d'audiència quan participen en un programa. Els equips i seleccions de diversos

---

¹ 1 m. [LC] [ZOA] [BI] Conjunt de les peculiaritats bioquímiques, fisiològiques i orgàniques que divideixen els individus d'una espècie en mascles i femelles i fan possible entre ells, mitjançant els adequats processos de conjugació o fecundació, una periòdica modificació de la informació genètica. (IEC)

² 1 m. [LC] [BI] Grup natural d'éssers que s'assemblen per certs caràcters essencials (IEC)

esports d'un país són capaços d'aconseguir que la societat estigui hores, dies i inclús setmanes atents al resultat d'un partit, la classificació en una competició o l'actuació durant un esdeveniment de major o menor importància. Vist d'aquesta manera, pot resultar evident la quantitat d'informació esportiva que trobem durant el nostre dia a dia però, reflecteix aquesta informació la realitat?

3. MARC TEÒRIC

Considerant que l'esport és una activitat social i cultural basada en la llibertat d'elecció, que facilita contactes entre els ciutadans i els països europeus i representa un paper fonamental en l'assoliment de l'objectiu del Consell d'Europa, en reforçar els llaços entre els pobles i desenvolupar la consciència d'una identitat cultural europea, la Carta Europea del Deporte (1992) entén per esport tota classe d'activitat física que, mitjançant una participació, organitzada o d'un altre tipus, tinguin per finalitat l'expressió o millora de la condició física i psíquica, el desenvolupament de les relacions socials o l'assoliment de resultats en competicions de tots els nivells.

La Real Academia Espanyola (RAE), en canvi, defineix la paraula *esport* com una “activitat física executada com a joc o competició, la pràctica de la qual suposa entrenament i subjecció a normes” i com a “recreació, passatemps, plaer, diversió o exercici físic, comunament a l'aire lliure”.

Entenem, doncs, que l'esport és una activitat física, social i cultural, generalment de caràcter competitiu que s'ha consolidat com una part essencial de la cultura de cada país que, en l'àmbit mundial, el percentatge de participació femenina és inferior a la dels homes tot i representar més de la meitat de la població. (Declaració Brighton, 1994).

I com tota activitat seguida arreu del planeta es veu subjecta a una repercussió mediàtica. Amb els anys l'esport s'ha convertit en tema de conversa i és difícil imaginar-se una trobada amb amics sense que s'acabi comentant l'esport en qualsevol sentit.

Els mitjans de comunicació no només mostren la realitat sinó que també l'interpreten, és a dir que a més d'escollir quina informació publicar també decideixen com ho faran i des de quina perspectiva explicar-ho. Conseqüentment, la manera escollida per mostrar aquesta realitat tindrà influència sobre el pensament de l'audiència.

3.1. Història de l'esport femení

L'esport va ser, sense cap mena de dubte, una de les grans passions que tenia la societat al segle vint i, en aquests primers anys del segle vint-i-un, observem que aquesta passió per l'esport s'ha anat incrementant. Dia rere dia la pràctica esportiva mou milers i milers d'esportistes i aficionats arreu del món, fet que ha implicat que l'esport hagi estat sempre documentat pels mitjans, especialment per la premsa escrita i la televisió. Per aquest motiu aquests dos mitjans de comunicació tenen un paper molt important pel que fa a l'elaboració, la reproducció i l'expansió del contingut esportiu que, ràpidament, repercuteix en el pensament d'una societat. (Boyle i Haynes, 2009).

Històricament el món de l'esport s'ha construït, i per tant s'ha entès sempre, com una institució sexista i patriarcal dominada per homes que privilegia, naturalitza i preserva el poder masculí enfront una inferioritat femenina (Ramon-Vegas, 2012). Tant és així que en els Jocs Olímpics de l'Antiga Grècia les dones tenien totalment prohibit participar-hi, ja que estava molt mal vist que elles realitzessin activitats físiques. Més endavant, en concret l'any 1896, van tenir lloc les primeres Olimpíades modernes, esdeveniment en el qual tampoc va poder participar el sector femení de la societat. El Comitè Olímpic Internacional (COI)³ rebutjava la presència de la dona en les competicions esportives perquè considerava que eren activitats poc adequades per elles, però anys més tard va haver de rectificar aquesta idea i acceptar la participació d'atletes femenines en els Jocs Olímpics. Aquesta rectificació va ser el resultat dels Jocs Mundials Femenins que van tenir lloc els anys 1922 i 1926, uns jocs creats, organitzats i protagonitzats únicament per dones esportistes que volien demostrar com elles eren igual d'aptas que ells a l'hora de practicar un esport.

---

³ El Comitè Olímpic Internacional és l'organisme encarregat de l'organització i la supervisió dels Jocs Olímpics. És aquest comitè esportiu qui s'encarrega, entre altres coses, d'escollir quines són les ciutats que acullen cada quatre anys els Jocs Olímpics.

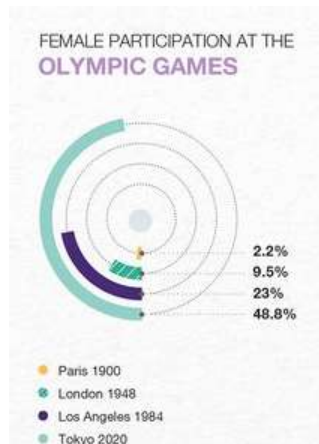
Tot i que la participació femenina a les Olimpíades es troba encara en un procés de creixement, és gràcies a aquest esdeveniment esportiu que l'esport femení ha anat guanyant terreny i s'ha fet conèixer arreu del món. La presència de grans esportistes i diverses actuacions inoblidables dutes a terme per dones, han facilitat la visibilització i la normalització de la pràctica esportiva femenina. Tant és així que el nombre d'esports femenins olímpics no para de créixer.

L'any 1994 Brighton, ciutat del Regne Unit, va acollir la primera conferència internacional sobre la dona i l'esport organitzada pel Consell Britànic de l'Esport (British Sports Council). L'objectiu principal de la trobada era augmentar la participació femenina a l'esport en tots els àmbits i per això es creia oportú *“accelerar el procés de canvi per rectificar els desequilibri que s'enfronten les dones a l'hora de participar en un esport”* (Declaración de Brighton sobre la mujer y el deporte, 1994).

Les dones han estat sempre infrarepresentades en aquest sector, no només esportivament parlant sinó també en temes de direcció i en àmbits que no requereixen tant esforç físic. *Mentre no hi hagi dones que dirigeixin, decideixin o serveixin de model dins l'esport, no hi haurà igualtat d'oportunitats per les dones i nenes* (Declaració de Brighton, 1994). Malgrat tot, l'esport femení no para de créixer i cada vegada hi ha més oportunitats perquè les dones puguin participar en àmbits més competitius.

A continuació podem observar l'evolució de la presència femenina durant els Jocs Olímpics i també l'acceptació de diversos esports femenins com a olímpics.

Imatge 1. Font: IOC. Extret de <https://www.olympic.org/ioc/>

Com podem observar, l'increment de la participació de les dones als Jocs Olímpics ha sigut tant brutal que ha passat d'un 2,2% als primers jocs que es va acceptar la presència de la dona a gairebé la meitat d'esportistes totals amb un 48,8% de dones que, teòricament, haviem de participar en els Jocs de Tokyo el juliol del 2020.

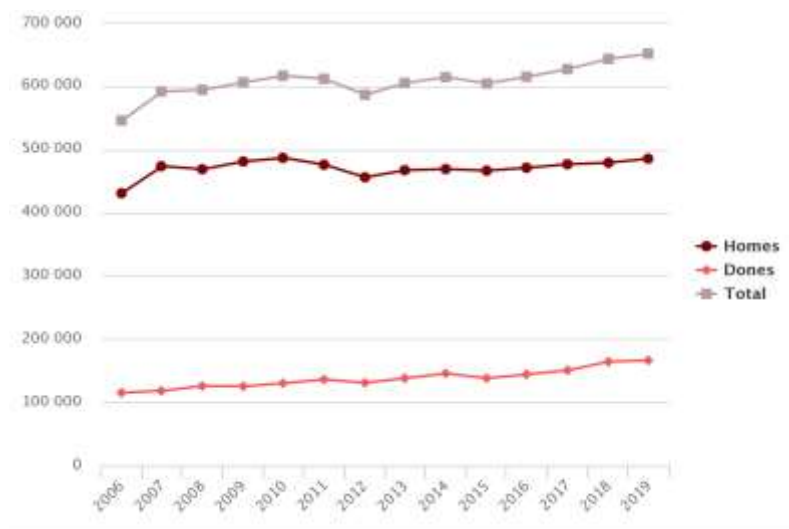
Imatge 2. Font: IOC. Extret de <https://www.olympic.org/ioc/>

En aquesta segona imatge podem veure l'evolució dels esports femenins reconeguts com a olímpics. Com era d'esperar, existeix una relació entre la introducció dels esports femenins i l'increment de la participació femenina als Jocs Olímpics.

3.1.1. L'esport femení a Catalunya

A Catalunya, l'any 2019 hi havia un total de 66 federacions d'esport catalanes on en un total de 651.723 llicències només 166.189 eren llicències femenines, representant un 25,5% de les llicències esportives totals (Observatori Català de l'Esport, 2020). De tots aquests esports, en només sis d'ells -és a dir, el 9,09%- el percentatge de llicències femenines supera el de les masculines: ball esportiu (68,59%), esport discapacitat intel·lectual (100%, només una federada), gimnàstica (75,77%), hípica (75,76%), patinatge (56,16%) i voleibol (58,01%). Tot i que, com podem veure a la gràfica següent hi ha hagut un lleuger augment d'esportistes federades, segueix existint una gran diferència en el nombre de federats masculins i el nombre de federades femenines. Entre els joves, la presència de les noies domina en els esports col·lectius. (Observatori Català de l'Esport, 2020).

En aquesta gràfica que es veu a continuació es pot observar el lleuger augment de llicències femenines que hi ha hagut a Catalunya des de l'any 2006 i fins al 2019, on es passa de 115.118 a 166.189 federades.

Imatge 3. Font: Observatori Català de l'Esport, 2020; a partir de Consejo Superior de Deportes, 2019

3.2. Estereotips i llenguatge sexista

Habitualment s'han classificat els esports en aquells que són considerats femenins (voleibol, gimnàstica rítmica, patinatge...) i masculins (futbol, rugbi, handbol...). Fer aquesta divisió és una clara evidència que vivim en una societat plena d'estereotips⁴ i prejudicis⁵. Aquests estereotips de gènere són els condicionants que determinen si un nen o una nena acabi escollint un esport o un altre. Tot i això, actualment l'esport femení no para de créixer i, en molts casos, aquests estereotips estan desapareixent en les societats més joves. No és estrany veure un nen practicant patinatge i una noia jugant a futbol. Tot i l'encara evident desigualtat respecte a l'esport masculí, la presència de les dones en aquest món s'ha anat normalitzant i això ha provocat que hi hagi algunes esportistes que siguin reconegudes a escala mundial, cosa que fins fa no tants anys era impensable. Per altra banda, entenem com a sexisme aquella *ideologia que sosté la divisió de les persones per raó de la diferència dels sexes i la creació de tres identitats (masculina, femenina i homosexual) i unes normes de comportament que corresponen a cadascuna*. (Diccionari de la Llengua Catalana, 1997). D'aquesta manera, el sexisme és l'actitud i l'acció que menysprea les persones del sexe oposat.

El sexisme es pot mostrar de diverses maneres i el llenguatge que s'utilitza als mitjans de comunicació és una d'aquestes. Malauradament, els estereotips són tan habituals en la nostra societat que és "natural" que s'utilitzin, generalment i moltes vegades de manera inconscient, de manera despectiva cap a la dona. És a dir, acaba perjudicant la imatge d'aquestes. Per aquest motiu el Manifest per la Igualtat i la Participació de les Dones a l'Esport⁶ (2009) suggereix "reflectir en els mitjans de comunicació una imatge positiva de les dones en l'esport, diversificada, exempta d'estereotips de gènere i com a models d'èxit personal, professional i social".

---

⁴ Segons el Diccionari de la Llengua Catalana un estereotip és un *conjunt d'idees que un grup o una societat obté a partir de les normes o els patrons culturals prèviament establerts*.

⁵ Respecte el Diccionari de la Llengua Catalana entenem com a prejudici aquella *actitud no raonada, mancada de provació, que es manifesta en formes d'antipatia o de simpatia envers individus, grups, races, nacionalitats, idees, etc.*

⁶ Segons el Consell Superior d'Esports (CSD), el Manifest per la igualtat i la Participació de la Dona a l'Esport és un *manifest presentat a Espanya amb l'objectiu d'ajudar a superar els obstacles als que s'enfronten les dones i dificulten la igualtat efectiva*.

Una part essencial del contingut periodístic és, evidentment el llenguatge. El més ideal seria utilitzar un llenguatge inclusiu i no sexista però la realitat és que els adjectius que apareixen a les notícies d'esport masculí i els que s'utilitzen en esports femenins són ben diferents. Mentre que, en general -segons l'afirmació de l'estudi sobre l'esport i la dona als mitjans de comunicació- la representació de les dones a les pàgines de la premsa esportiva veiem que es complementa la informació amb adjectius com "atlètica, gorda, vulnerable, sosa, motivada, atractiva, voluble, constant, encantadora, simpàtica, talentosa, enginyosa, regular, emocional, pesada, entre altres [...] s'acostuma a trobar aquestes característiques de la personalitat associades als homes: actiu, agressiu, competitiu, fort, controlat, amb autoconfiança, imaginatiu, talentós, agosarat, fanfarró, atlètic, atacant, disciplinari, autosatisfet, ràpid, resistent, màgic, regular i altres de similar significat" (López Díez, 2011: 24). L'estereotip per excel·lència que s'utilitza als mitjans de comunicació per fer referència a les esportistes acostuma a ser l'estereotip de bellesa i, per tant, la imatge de l'esportista com a desig sexual.

La gran majoria de les investigacions conclouen que "generalment la informació esportiva se centra en els homes i obvia a les dones, excepte en aquelles notícies que són atractives per qui exerceixen labors de decisió en les redaccions d'esports, que acostumen a ser homes" (López Díez, 2011: 76). D'aquesta manera podem dir que el que fa la premsa esportiva és donar força a aquests estereotips de gènere que, tradicionalment, infravaloren a les dones i tracten com a ciutadanes de segona categoria.

Ara bé, la invisibilitat de l'esport femení a les pàgines de la premsa esportiva és una clara demostració que existeix un sexisme informatiu en els mitjans de comunicació esportius.

3.3. La premsa esportiva

A Espanya estem envoltats de premsa, especialment l'esportiva. La podem trobar a qualsevol lloc, ja sigui a través dels formats tradicionals com la ràdio, la televisió i la premsa escrita o en la diversa quantitat d'opcions en creixement constant que es troben

a Internet com les notícies en línia, la transmissió de vídeos en directe, *tweets*, plataformes digitals com *Youtube*, aplicacions per mòbils especialitzades en informació esportiva i pàgines web d'esports i esportistes (Bruce, 2012).

Actualment costa d'imaginar un diari o un noticiari televisiu sense un apartat dedicat als esports. Sense cap mena de dubte la informació esportiva s'ha convertit en el tipus d'informació més sol·licitada arreu del planeta. I Espanya no és una excepció.

Com podem trobar a l'article de Bruce (2012), la premsa esportiva és important perquè les notícies, històries i imatges que podem trobar-hi transmeten informació sobre qui i què importa, i de quina manera importen. En altres paraules, el que es troba a la premsa esportiva pot transformar lentament el que els individus poden creure i pensar. El missatge que transmet tota classe de premsa (generalista i especialitzada) crea una història i una manera veure el món.

La població demana que hi hagi una gran quantitat d'informació estrictament esportiva en els mitjans de comunicació. No és d'estranyar, doncs, que segons la tercera onada de l'any 2019 de l'EGM (Estudi General de Mitjans), la publicació escrita en paper més llegida a Espanya sigui el *Marca*, un diari amb temàtica únicament esportiva, que no només és el diari més llegit del 2019 sinó que fa més d'una dècada que no cedeix la primera posició. Cal destacar que, segons aquest mateix estudi, les tres primeres posicions dels diaris més llegits del país estan ocupades per dos diaris de temàtica esportiva i només un de generalista (*Marca*, *El País* i *As*). D'aquesta manera queda evidenciat l'interès esportiu per la societat espanyola.

Ara bé, si parlem en termes generals i històrics, la premsa esportiva és indiscutiblement de domini masculí. S'ha convertit en un sector que produeix contingut creat per homes, sobre homes i dirigida als homes, més concretament aquells esportistes d'alt nivell, heterossexuals i els que aporten, d'alguna manera, èxits per un país (Bruce, 2010). Dit d'una altra manera, estem acostumats a llegir un tipus d'informació esportiva a través de la qual es privilegia l'activitat masculina i es margina la femenina.

Cal deixar clar que gran part dels lectors que consumeixen premsa esportiva són homes (Rojas Torrijos, 2010), fet que segurament es deu al fet que els quatre diaris esportius més venuts a Espanya tinguin el futbol masculí com a tema principal de les seves

pàgines. Vist això, pot resultar inclús de sentit comú que les dones no siguin consumidores habituals d'aquest tipus de premsa. El nombre d'esportistes representades a les pàgines esportives és molt discreta i això provoca que, com que no se senten o es veuen representades, gran part de les dones perden l'interès per aquest tipus de lectura.

La manca de dones dins tot aquest món és un problema que, per sort, sembla que s'està començant a resoldre. Des de l'aparició de la periodista esportiva a les pàgines de la premsa a l'esportista que treballa dia rere dia per aconseguir les seves metes, el periodisme esportiu és un àmbit on encara hi ha molta desigualtat de gènere, tant en les dones que es poden trobar dins del mitjà (redactores, directores, secretaries, etc.) com el bàsic protagonisme de l'esport femení que apareix en el mateix mitjà. *“La posició de periodistes esportives i esportistes és la mateixa: ambdues no són homes, i, com a conseqüència, no estan valorades dins el complex esportiu i mediàtic perquè no compleixen i mai podran complir els estàndards masculins sobre el que es basa”* (Hardin i Shain, 2005). Segurament amb la presència de més dones periodistes a la redacció d'aquests mitjans, s'anirà produint aquest canvi tan necessari per a la nostra societat.

“La dona no fa tant esport”, “el futbol femení ni és futbol ni és femení”, “l'esport femení no és tan interessant com el masculí”, “jo només miro voleibol platja perquè se'ls hi veu tot el cul”, i així una llarga llista d'idees, evidentment estereotipades, que se senten dia sí i dia també. La poca cobertura femenina als mitjans de comunicació és la causa del pensament que gran part de la població té respecte a l'esport femení. La imatge que es mostra de la dona en els mitjans de comunicació esportius a Espanya és pràcticament nul·la. Això es deu a les decisions periodístiques basades en la creença que l'audiència és pràcticament sempre masculina i no està interessada en l'esport femení.

Tot i el clar augment de la participació de les dones en l'àmbit esportiu, creixement que sobretot s'ha produït durant la segona dècada del segle XXI, el missatge que dona la premsa és, segons diu Bruce en el seu article *Reflections on Communication and Sport: On women and Feminities*, “endavant, jugueu, però no espereu que prestem atenció a les vostres activitats”. Evidentment però, aquest és un missatge generalista i, com en tot, hi ha excepcions i per sort es poden trobar diaris amb una evolució positiva respecte a la cobertura de l'esport femení.

A mesura que han anat passant els anys, la premsa esportiva s'ha convertit en un element molt important, gairebé essencial, a la vida de moltes persones però els mitjans ens ensenyen qui i què importa i el missatge és clar: el que han deixat entreveure fins al dia d'avui és que el que més importa són els homes.

Santi Nolla -actual director de *Mundo Deportivo*- confessa, d'alguna manera, a la vintena pàgina d'un article publicat el mes de març del 2005 per l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya (ADPC), que “la falta d'informació sobre l'esport femení i la inexistència d'opinió femenina [...] allunya les dones dels diaris esportius”. També parla de l'evident necessitat que té la premsa esportiva per augmentar el nombre de lectores i que, per ell, és un repte important reduir aquest tant per cent tan elevat d'homes que hi ha a la redacció del diari. “El que li costa a la premsa esportiva és trobar el to amb el qual la dona se senti còmoda amb les seves pàgines. Se sent còmoda fent esport, però li costa d'entrar en el món de la premsa especialitzada en aquesta matèria”, conclou Nolla.

3.3.1. Mundo Deportivo

Jaume Grau, Miguel Arteman, Narcís Masferrer i Manuel F. Creus són els culpables del naixement del diari *Mundo Deportivo*, fundat l'any 1906 a Barcelona. Avui en dia, *Mundo Deportivo* s'ha convertit en el diari esportiu espanyol més antic que encara s'edita i el segon més antic d'Europa..

En els seus principis, aleshores conegut com a *El Mundo Deportivo*, es publicava de manera setmanal, però ben aviat va passar a ser bisetmanal, publicant-se els dilluns i els divendres per tal de poder donar tota la informació necessària de les competicions que tenien lloc els caps de setmana. En només set anys va passar de ser bisetmanal a trisetmanal i, posteriorment, quadri-setmanal per acabar convertint-se en diari el dia 4 de març de 1929.

Però *Mundo Deportivo* no destaca només per la seva capacitat informativa sinó que també ha sigut organitzador i col·laborador de diverses campanyes esportives al llarg de

la seva història. Des dels seus inicis, han estat nombroses les diverses participacions del diari al món de l'esport, des de patrocinar una carrera de motos, fins a organitzar un concurs internacional d'esgrima i crear la Volta a Catalunya. A més, des del 1948 s'escull el i la millor esportista de l'any i se celebra la Gala de Mundo Deportivo, esdeveniment en el qual es reconeix aquest premi.

D'ençà que Narcís Masferrer⁷ va esdevenir el primer director del diari l'any 1906 i fins al dia d'avui, quan es troba sota la direcció de Santi Nolla, *Mundo Deportivo* ha estat dirigit per un total de vuit directors diferents, ambdós inclosos. Amb Nolla al capdavant, aquesta històrica publicació ha patit grans canvis respecte als seus continguts. A principis de la dècada dels noranta, el diari va abandonar l'edició en blanc i negre i, a finals d'aquesta dècada, va passar de dir-se *El Mundo Deportivo* a anomenar-se *Mundo Deportivo* sense l'article inicial.

Històricament, *Mundo Deportivo*, sempre ha estat un diari d'importància a Catalunya, on hi ha la major part dels seus lectors, però sota les ordres de Santi Nolla, el diari aposta pel sistema de múltiple edició, fet que permet ampliar la seva difusió a tot Espanya. Actualment, hi ha un total de nou seus repartides a les principals ciutats del país. D'aquesta manera, *Mundo Deportivo* se segueix editant a Barcelona i es publica arreu de l'estat espanyol en llengua castellana.

3.4. La dona als mitjans de comunicació esportius

La pràctica esportiva ha suposat, amb el pas dels anys, un impuls bestial per l'especialització de la premsa cap aquest sector i, com a conseqüència, aquest tipus de periodisme s'ha convertit en un mirall per la societat i ha esdevingut un dels tipus de premsa més consumida arreu del món. Ara bé, la informació que apareix a la premsa esportiva destaca per mostrar una idea més aviat patriarcal respecte l'esport; els

---

⁷ Narcís Masferrer i Sala (26 d'abril de 1867 – 9 d'abril de 1941) va ser director de *El Mundo Deportivo* des de l'any 1906 fins el 1920. Gran defensor de l'esport català va crear l'Associació de Gimnàstica Catalana l'any 1887 i onze anys més tard va refundar la Federació de Gimnàstica Espanyola. Durant un temps (1909-1910) va ser vicepresident del Futbol Club Barcelona. A més a més va estar present en la creació del Comitè Olímpic Espanyol i de la Confederació Esportiva de Catalunya (Sainz de Baranda, 2013).

protagonistes de les entrevistes i/o reportatges, els resultats i els esdeveniments que cobreix la premsa esportiva acostumen a ser masculins, deixant de banda la participació femenina que, sovint, no apareix als mitjans. Arran d'aquesta desigualtat s'han publicat diversos estudis en els quals s'analitza la presència de la dona als mitjans de comunicació, l'ús del llenguatge que s'empra i les imatges seleccionades per complementar la informació.

En un article de reflexió sobre la relació entre la comunicació esportiva i les dones podem observar que “en la cobertura diària, les esportistes ocupen al voltant d'un 10% de la cobertura dels mitjans impresos i un 5% a la resta de mitjans. Una enquesta recent de 80 diaris de 22 països diferents calcula que les esportistes són el principal focus d'atenció de només el 9% dels articles” (Bruce, 2013).

Amb el pas dels anys, les Nacions Unides han organitzat diverses conferències sobre la dona en l'àmbit mundial. La quarta Conferència Mundial sobre la Dona és la coneguda Declaració de Beijing de l'any 1995. Aquesta trobada va suposar un moment d'inici de canvi destacable respecte la igualtat de gènere. Dins les pàgines d'aquesta declaració en destaca un apartat titulat “La dona i els mitjans de difusió” i s'accentua el punt en el qual es parla d’“elaborar, en mesura en què no s'atempti contra la llibertat d'expressió, mecanismes reglamentaris, inclosos els voluntariats, que permetin als sistemes de comunicacions internacionals i als mitjans de difusió presentar una imatge equilibrada i diferenciada de la dona” a més de fer especial èmfasi en haver de “fomentar una imatge equilibrada i no estereotipada de la dona en els mitjans de difusió”.

Mediàticament parlant, la imatge dels mitjans de comunicació ha estat sempre amb un clar predomini masculí, deixant així una presència abandonada i gairebé nul·la de la dona. El mateix passa amb el periodisme esportiu, on les dones han estat sempre infrarepresentades i infravalorades. Per norma general, en el tractament informatiu dels mitjans de comunicació esportius els homes acostumen a ser els principals protagonistes i els que acaparen tota la informació mentre que les dones, si hi apareixen, ho acostumen a fer en un discret i segon pla.

El focus sobre l'esport masculí apareix indiscutiblement en gran part dels diaris i noticiaris del planeta i això provoca que a moltes dones els hi costi identificar-se com a

fanàtiques de l'esport i trobin un cert interès a llegir, de manera més o menys habitual, els diaris esportius.

Diversos són els arguments que intenten justificar l'escassa presència de dones esportistes o equips femenins en els mitjans de comunicació "s'acostuma a dir que les esportistes tenen menys èxits esportius, que quan hi siguin, augmentarà la seva presència en els mitjans" (López Díez, 2011). A les diferents investigacions fetes respecte a la dona i l'esport als mitjans de comunicació en podem extreure que "...la primera conclusió que es destaca respecte a la representació de l'esport practicat per dones en els mitjans de comunicació és la gairebé total absència mediàtica de la presència de les esportistes en els campionats, jocs, jornades i qualsevol acte en el qual estiguin involucrades. Encara que la representació de les dones en els mitjans de comunicació no és equilibrada respecte a la dels homes en cap àmbit, les diferències abismals s'observen especialment, en els esports" (López Díez, 2011).

Com explica López Díez (2011) s'observa que quan es parla de les esportistes en els mitjans de comunicació sovint es fa referència a l'aspecte físic de l'esportista i tots aquells complements que porta. D'alguna manera es deixa entreveure que els homes són els clars dominants dels mitjans de comunicació, són els esportistes, són forts, agressius, dominants, etc. mentre que les dones són justament això; dones.

És cert que pot semblar que, sobretot en aquests últims anys, la desigualtat de gènere no es veu reflectida en els mitjans de comunicació, però la realitat és que encara hi ha una gran diferència respecte a la presència femenina en vers la masculina a la premsa esportiva. (Andújar, 2013: 9). Diversos són els estudis que han demostrat la nul·la o escassa presència de dones esportistes als mitjans de comunicació espanyols. A les investigacions fetes respecte a la dona i l'esport als mitjans de comunicació en podem extreure que "...la primera conclusió que es destaca respecte a la representació de l'esport practicat per dones en els mitjans de comunicació és la gairebé total absència mediàtica de la presència de les esportistes en els campionats, jocs, jornades i qualsevol acte en el qual estiguin involucrades. Encara que la representació de les dones en els mitjans de comunicació no és equilibrada respecte a la dels homes en cap àmbit, les diferències abismals s'observen especialment, en els esports" (López Díez, 2011). Tot i que és més probable que les dones siguin fanàtiques i seguidores dels esports i

esdeveniments en els quals participen dones, resulta complicat trobar un mitjà de comunicació que ofereixi les mateixes oportunitats de veure un home i una dona i que, per tant, apareguin diverses atletes en les quals elles es puguin veure representades (Bruce, 2013).

Però aquesta infrarepresentació femenina als mitjans de comunicació esportius canvia, d'alguna manera, amb el transcurs dels Jocs Olímpics. Durant la resta de l'any i la resta de competicions, l'esport femení i l'esport masculí estan separats. Les instal·lacions on actuen són diferents, els llocs d'entrenament, els horaris de les competicions, etc. Durant els Jocs Olímpics, en canvi, esport femení i esport masculí comparteixen un mateix espai, un mateix horari i inclús es troben en competició disciplines mixtes, fet que complica la possibilitat de deixar de banda la cobertura de l'esport femení. Obviar els resultats i les actuacions femenines durant aquestes quatre setmanes resulta complicat, sobretot si aquestes acaben fent història o s'emporten un rècord cap a casa. En aquest sentit, els Jocs Olímpics han sigut un clar aparador per ajudar a visibilitzar l'esport femení mundialment.

3.4.1. #ThoEstàsPerdent

Precisament aquest any 2020, el CAC (Consell de l'Audiovisual de Catalunya), la Generalitat de Catalunya i la CCMA (Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuales) han impulsat una campanya per fomentar i promoure l'esport femení als mitjans de comunicació. L'objectiu de #ThoEstàsPerdent, nom que ha rebut aquest projecte, és acabar amb els estereotips i aconseguir una igualtat en els mitjans de comunicació del territori consolidant alguns dels referents femenins que té Catalunya. La imatge de la campanya està formada per cinc grans esportistes catalanes que han mostrat al món que l'esport no és només cosa d'homes. D'aquesta manera Alèxia Putellas (jugadora de la selecció espanyola de futbol i del primer equip femení del Futbol Club Barcelona), Laia Sainz (pilot de motos), Mireia Belmonte (nadadora), Maria Vicente (atleta) i Laia Palau (jugadora de la selecció espanyola de bàsquet i de l'UniGirona) han sigut les escollides per donar imatge a #ThoEstàsPerdent.

Un total de 86 mitjans de comunicació entre ràdios, televisions, agències de notícies i premsa escrita generalista i esportiva s'han adherit a la campanya, comproment-se a donar més visibilitat a les dones esportives i oferir una cobertura igualitària entre l'esport masculí i el femení a més d'evitar l'ús dels estereotips de gènere en el llenguatge. Per assolir aquest repte, molts mitjans han optat per “formar el seu personal en perspectiva de gènere i a fomentar la presència paritària de periodistes en les redaccions i en els espais d'opinió i les tertúlies esportives”.

La campanya té el lema de “Si no veus esport femení, t'estàs perdent la meitat de l'espectacle”, per aquest motiu les protagonistes de la publicitat apareixen tapant-se la meitat de la cara.

4. METODOLOGIA

La primera impressió que tenim en veure un diari és el resultat d'observar la seva portada. Per aquest motiu es considera que una portada és la pàgina més significativa d'un diari i, com a tal, una de les més importants, juntament amb la contraportada i les dues primeres pàgines interiors.

Com i quan apareix l'esport femení a la informació esportiva espanyola? Hi ha hagut una evolució respecte la presència de l'esport femení a la premsa? Aquestes són les principals preguntes del treball. Per resoldre el dubte s'han observat les pàgines de més de dos-cents dies del diari Mundo Deportivo (portada, interior i contraportada) els dies vuit, nou, deu, onze i dotze dels mesos de gener, febrer, març, abril i maig d'aquesta última dècada. En els casos dels anys 2012 i 2016, s'ha obviat les dates mencionades i s'ha fet l'anàlisi de set dies pertinents a jornades en els quals els Jocs Olímpics (Londres l'any 2012 i Rio de Janeiro l'any 2016) estaven en ple desenvolupament. El motiu pel qual s'ha cregut convenient fer especial èmfasi en les dates dels Jocs Olímpics és perquè, com hem pogut veure al marc teòric, és una competició que ha esdevingut un mirall molt important per l'esport femení en la qual la participació femenina té més importància i repercussió mediàtica que de costum.

D'aquesta manera, l'objectiu principal d'aquest treball és fer un anàlisi de la presència de la dona esportista a les pàgines de la premsa escrita espanyola, especialment en els diaris esportius, i comprovar si amb el pas dels anys hi ha hagut una evolució positiva pel que fa a la informació que es dona a la societat espanyola sobre l'esport femení. Més concretament, l'anàlisi i l'observació s'ha centrat en el diari *Mundo Deportivo*, un diari amb edició a Barcelona, entre els anys 2010 i 2019. En aquest aspecte cal tenir present que *Mundo Deportivo* té diverses edicions arreu del país i en totes elles hi apareix part de la informació diferent depenent de la regió on es troba.

Però què n'és d'aquelles competicions especials on les esportistes representen un país? És a dir aquelles competicions que no acostumen a ser periòdiques i que generalment segueixen una lliga o un calendari durant uns mesos, com ara els mundials, els europeus o els Jocs d'Hivern, entre altres. Sent aquest un dubte del qual en volia trobar una resposta, s'ha seleccionat un total de quinze dies en concret per observar la presència femenina el dia després que una selecció espanyola aconseguís proclamar-se, per exemple, campiona d'Europa o quan un equip femení espanyol fa història en diversos sentits.

En aquestes ocasions hi trobem, per exemple, el dia que la selecció espanyola de bàsquet es va proclamar campiona d'Europa o el dia que el Futbol Club Barcelona femení va convertir-se en el primer equip espanyol en arribar a la final de la Champions.

5. RESULTATS

Només amb un primer cop d'ull i sense entrar en detall és evident que existeix un tracte discriminatori de les notícies esportives pel que fa a temes de distribució i composició de les publicacions en les quals apareix o es parla d'una esportista o un equip femení. L'espai que ocupa l'esport femení a les pàgines de la premsa esportiva és gairebé nul si es compara amb l'espai que es dedica a potenciar l'esport masculí.

Sota l'anàlisi d'aquesta edició creada i editada a Barcelona, no només s'observa que la majoria de les portades són ocupades per imatges i titulars dedicats als homes sinó que,

a més a més, generalment són dedicades al futbol i, en especial, al Futbol Club Barcelona.

Al llarg de les publicacions s'observa un clar oblit de la dona, amb algunes diferències en les maneres de referir-se als esportistes o a les esportistes. Si ens fixem en el llenguatge utilitzat, trobem un vocabulari lleugerament influenciat pels estereotips establerts per la societat on es mostra un menyspreu directe o indirecte cap a la dona. Parlant en termes generals, hi acostumen a aparèixer associacions entre la dona i la bellesa o la seva vida extraesportiva -cosa impensable de veure en una notícia d'esport masculí- i per tant es relaciona el cos femení amb un desig sexual i amb menors capacitats per aconseguir uns objectius esportius aparentment només a l'abast dels homes.

5.1. El dia a dia de l'esport femení als mitjans de comunicació

Amb el pas dels anys, la pràctica i professionalització de l'esport femení ha anat i segueix anant en augment, començant per la introducció i consolidació d'alguns esports als Jocs Olímpics fins a l'espai que ocupen a la nostra societat. Fa cosa de només uns quants anys era gairebé impossible veure noies com a protagonistes d'un anunci publicitari, de fet gran part de la societat no sabia, segurament, el nom de la millor esportista del país. Un tant per cent molt i molt petit de la societat idolatrava a les esportistes, situació que, per sort, sembla que va canviant. Segurament aquest "poc interès que genera l'esport femení" que tantes vegades hem sentit a dir els últims anys, es deu a la manca d'informació que la premsa esportiva ofereix a la societat.

Només cal fer una mica de memòria i recordar que els últims anys les esportistes espanyoles no han parat d'aconseguir medalles a les competicions on han anat; Mireia Belmonte, les noies de la natació sincronitzada, Carolina Marín amb bàdminton o, sense haver aconseguit una medalla, les 48.121 persones que van assistir al partit de futbol entre els equips femenins de l'Athletic Club de Bilbao i Atlético de Madrid.

En un total de més de dos-cents dies escollits entre el 2010 i el 2019 podem observar l'evolució de la presència de l'esport femení a Mundo Deportivo. D'aparèixer en només un breu al dia, en els casos que hi hagués un breu, a aparèixer gairebé cada dia amb més d'una pàgina dedicada a l'esport femení.

Dels vint-i-cinc dies escollits l'any 2010 només en nou d'ells hi apareix una notícia d'esport femení. La gran majoria destaquen per aparèixer com a breus a la secció poliesportiva del diari, situada a les pàgines finals del diari. En l'ocasió que l'esport femení té més protagonisme el trobem a la secció que Mundo Deportivo dedica a l'esport català, en concret en un total de quatre pàgines -dins d'aquesta secció catalana- hi trobem presència de noies esportistes. D'entre tots aquests dies on es troba informació respecte a l'esport femení cal remarcar que en la gran majoria només apareix un breu en tot el diari, és a dir, que exceptuant un breu situat a les pàgines finals del diari, la resta de les notícies són protagonitzades per homes.

Cinc anys més tard, s'observa un lleuger augment pel que fa a la presència de l'esport femení a les pàgines de Mundo Deportivo. En aquest cas, dels vint-i-cinc dies analitzats hi podem trobar esport femení en un total de quinze. Si bé és cert que l'any 2010 la majoria d'articles eren breus a la secció poliesportiva del diari, cinc anys més tard es comença a veure alguna notícia d'una pàgina -en algunes ocasions inclús dues pàgines- i imatges que acompanyen el contingut que parlen dels èxits esportius femenins. En segueix destacant la secció d'esport català, on sovint es parla de seleccions i esportistes catalanes femenines i normalment amateurs que, pel motiu que sigui, mereixen formar part de la premsa del dia. En aquestes ocasions acostumen a ser esports minoritaris com patinatge, hípica o ball, entre altres.

Finalment, a vint-i-dos dels vint-i-cinc dies seleccionats de l'any 2019 hi trobem presència d'esport femení, el qual ha viscut un considerable augment de protagonisme a les pàgines de la premsa esportiva en els últims anys. Cal destacar que ja no només apareix un breu o un article a la part final del diari sinó que es comença a veure informació femenina -encara que normalment és només futbol- a les primeres 25 pàgines, cosa que fins aleshores no s'havia vist. En destaca la presència del futbol femení que, els últims mesos ha viscut un increment d'interès per part de la societat i, com a tal, als mitjans de comunicació on, cada vegada més, dediquen un espai futbol

femení. En el cas de Mundo Deportivo hi apareix especialment el primer equip femení del Futbol Club Barcelona.⁸

Amb l'anàlisi d'aquests dos-cents dies es pot deduir que hi ha hagut un augment de l'interès per part de la premsa esportiva cap al futbol femení, deixant una mica de banda la resta d'esports. D'aquesta manera els diaris passen a ser premsa en la qual la majoria de les seves pàgines parlen de futbol nacional, internacional, regional i femení. No és fins a les últimes pàgines -generalment- on trobem altres esports com el bàsquet, el tennis o l'handbol. En aquest aspecte veiem que tot i que la premsa no resulta ser, ni de bon tros, igualitària pel que fa a la distribució d'informació d'esport masculí i esport femení, es comença a destapar un interès per l'esport que practiquen les dones i segons sembla, finalment, també es comença a fugir dels sexismes més clàssics que s'han vist a la premsa esportiva dècades anteriors.

Obviar la informació esportiva per centrar-se en una lesió, l'estat d'ànim o a la vida familiar i extraesportiva d'una esportista és una situació que es repeteix bastant entre les pàgines analitzades. L'any 2013 la tenista Serena Williams va ser la protagonista d'una notícia on, més que els seus èxits i fracassos esportius, es parlava de les lesions i problemes de salut que havia patit. Sorprenentment aquesta notícia ocupava una pàgina sencera -exceptuant la petita franja de publicitat situada a la part inferior- i una imatge de l'esportista a mida aproximada de mitja pàgina. En aquests casos, sovint es complementa amb contingut que fa referència a la bellesa i els complements d'una dona, fet que rarament veiem en informacions on els protagonistes són homes. A continuació es mostren alguns exemples.

El dijous 11 de març del 2010 apareixia, a la pàgina trenta-set, una notícia relacionada amb els esportistes premiats al premi Laureus, uns guardons que s'entreguen en set categories diferents als millors esportistes del món any rere any. El títol de la notícia "Laureus para Bolt y Serena" va acompanyat de tres imatges d'esportistes premiats i el text corresponent a la notícia. Sorprenentment, en aquestes tres fotografies hi trobem Usain Bolt -ja mencionat al titular-, Jenson Button i sobre d'un peu de foto una mica polèmic la surfista Stephanie Gilmour. Sembla ser, doncs, que la tenista Serena

---

⁸ Tota aquesta informació es pot observar a la taula de l'annex 1

Williams ha estat substituïda d'alguna manera per -tal com diu el peu de foto- *la guapa surfista australiana Stephanie Gilmour*.

L'any 2018, en concret el dia nou de març, es va publicar a les pàgines de Mundo Deportivo un reportatge d'una pàgina sobre l'esportista Astrid Fina. A mesura que llegeixes i observes la notícia t'adones que pràcticament tota la informació va lligada a l'accident que va patir l'atleta i que va provocar que, passat un temps, s'hagués d'amputar el peu. No és fins a la part final de la notícia on, per primera vegada, apareix informació esportiva del passat –es menciona la seva participació en els Jocs Paralímpics i se'n destaca la seva sisena posició en la categoria de snowboard cross-. A partir d'aquest moment, exceptuant un petit paràgraf on es parla del seu passat esportiu, la informació torna a fer referència a la seva vida personal.

Troblem un tercer cas on gran part de la notícia parla o fa referència a una lesió. En aquesta ocasió parlem d'una entrevista a pàgina completa a la jugadora de bàsquet Alba Torrens l'any 2013. De les nou preguntes que componen aquesta entrevista, quatre són directament relacionades amb la lesió de la que s'acabava de recuperar l'esportista. De les cinc preguntes restants, tres d'elles s'acaben relacionant indirectament amb la mateixa lesió. Cal remarcar que el destacat de la notícia és, com no podia ser d'una altra manera, un breu que parla d'aquesta lesió.⁹

5.2. Els èxits femenins als mitjans de comunicació

Sabem, i la premsa ens ho demostra, que aquesta última dècada els esportistes espanyols han sigut notícia arreu del món pels seus èxits esportius, tant individuals com col·lectius, de club i de selecció. Des del Mundial de futbol l'any 2010 fins a l'última Champions del Real Madrid, els nombrosos títols de Rafa Nadal o les múltiples victòries de la selecció espanyola de bàsquet, entre molts altres èxits. Però les noies també competeixen, també guanyen i també fan història, i no es veu reflectit als diaris; en moltes ocasions els èxits femenins queden en un últim pla a les pàgines de la premsa esportiva espanyola, que prioritza el futbol masculí per davant de qualsevol altre esport.

---

⁹ Les imatges que evidencien aquests resultats es poden trobar a l'annex 3.

Partint d'aquesta base, l'espai que ocupen els èxits esportius d'esportistes espanyoles als mitjans de comunicació és escàs i, en algunes ocasions, nul. A continuació s'han seleccionat quatre dates on les seleccions o equips femenins d'Espanya han aconseguit un èxit a escala mundial o europeu, veiem quines eren les portades i les pàgines que hi dedicava Mundo Deportivo l'endemà.¹⁰

El dos d'agost del 2013 la selecció espanyola femenina de waterpolo va proclamar-se, per primer cop en tota la història, campiona del món al Mundial de Natació que es va celebrar a Barcelona. Cal recordar que l'any anterior les jugadores ja havien aconseguit la plata als Jocs Olímpics de Londres i el 2008 van sortir amb una segona posició a l'Europeu disputat a Màlaga. Aparentment, sembla un triomf amb una importància suficient per a acaparar les portades de tots els diaris del país, però si observem la premsa de l'endemà d'aquest esdeveniment, ens topem amb una portada en la qual destaca, ocupant gairebé el cent per cent de la pàgina, el primer equip del Futbol Club Barcelona que havia disputat i guanyat el Trofeu Joan Gamper el dia abans. A la mateixa portada, la medalla d'or de les jugadores de waterpolo apareix tímidament a la part superior de la pàgina, amb una petita imatge de grup que acompanya el títol de "las chicas de oro". Un cop a l'interior del diari, l'or mundial no apareix fins a la pàgina 26 on, aquí sí, ocupa un total de tres pàgines. S'accentua l'ús de la paraula "guerreras", que apareix una vegada i una altra -en total vuit si tenim present la del subtítol que apareix en portada- en aquestes pàgines.

Seguidament trobem el cas de la selecció femenina d'handbol, que el dia 21 de desembre del 2014 va aconseguir la plata a l'Europeu femení. Una altra vegada ens trobem davant un cas d'invisibilitzar l'esport femení -i tots aquells èxits que han aconseguit- a les pàgines de la premsa. En aquesta ocasió, una plata europea de la selecció femenina d'handbol, passa desapercebuda fins a la pàgina trenta-quatre de Mundo Deportivo on, en doble pàgina, s'explica la fita. L'espai que ocupa a la portada és gairebé nul, ja que apareix a l'extrem superior dret del diari, on es pot llegir "más que una plata" acompanyada d'una petita imatge grupal. De nou, s'accentua l'ús de la paraula "guerreras" al llarg de la notícia, ja que apareix en diverses ocasions -un total de dotze vegades- per referir-se a les jugadores.

---

¹⁰ Les imatges d'aquestes informacions corresponen a l'annex 4.

El dia 25 de juny del 2017 la selecció femenina espanyola de bàsquet va penjar-se la medalla d'or al coll després de vèncer a la selecció francesa a la final. Sembla gairebé impossible no ser les protagonistes de la premsa l'endemà d'haver aconseguit un or europeu, però aquesta és la situació que van viure les jugadores de l'equip femení l'endemà d'haver-se proclamat campiones de l'Eurobàsquet. Si bé és cert que a la portada apareix la notícia de manera bastant tímida a la cantonada superior dreta, a l'interior del diari no es troba cap informació en relació a aquest esdeveniment fins a les últimes tres pàgines, fet poc probable que passés en el cas que l'or l'hagués guanyat la selecció masculina. No és fins a la pàgina trenta-cinc que trobem un titular d'"oro brillante" on es pot llegir el resum del partit i les paraules d'algunes de les jugadores, entre elles l'escollida MVP de la competició, a la qual se li dedica mitja pàgina.

El diumenge 28 d'abril del 2019 es va viure un fet històric al Miniestadi (Barcelona). El club va professionalitzar la secció l'any 2015 i aquest èxit arribava al cap de només quatre anys, quan el primer equip de femení del Futbol Club Barcelona va fer història convertint-se en el primer equip espanyol de futbol femení en arribar a la final de la Champions League. En aquesta ocasió, l'endemà l'equip ocupava la major part de la portada de Mundo Deportivo, que titulava la notícia "históricas" i la complementava amb una imatge grupal on es pot intuir la celebració de la victòria que les portava a la final. A l'interior tornen a aparèixer a les dues primeres pàgines, on hi trobem una crònica del partit acompanyada d'una altra imatge grupal que, aquest cop, ocupa doble pàgina. Ara bé, en aquestes mateixes pàgines hi apareix un destacat on parla de Leo Messi i el missatge de felicitació que el futbolista va penjar a les xarxes socials, fet que capta l'atenció del lector. En el lateral dret d'aquesta mateixa pàgina hi apareix una columna sota el títol "el Barça apostó por ellas", d'aquesta manera es deixa entreveure que l'èxit del femení va ser gràcies al club -el qual la junta directiva està creada per homes- per haver donat aquesta oportunitat a les jugadores, per haver fet un equip femení i per haver professionalitzat la secció, fet que torna a treure importància a la fita aconseguida per les jugadores. Pel que fa als aspectes més generals, en aquesta ocasió trobem una clara millora respecte al protagonisme que s'atorga a l'equip a les pàgines de la premsa: protagonisme a la portada, espai a les dues primeres pàgines de l'interior, imatges de celebració, etc., però s'observa que a la premsa esportiva encara no hi

apareix un èxit d'esport femení sense que es relacioni o hi apareguin diversos protagonistes masculins.

Només observant quatre dies en els quals els èxits femenins són suficientment importants per a acaparar les portades i la informació esportiva de tot el país, ens adonem que la distribució i la composició de les notícies esportives d'aquests èxits de l'esport femení -siguin a nivell nacional, europeu o mundial- és discriminatòria. El tractament que reben aquestes notícies depenen de si parlen d'esport masculí o femení, que en aquest cas el trobem de manera escassa i, gairebé sempre, a les pàgines finals.

Al llarg d'aquest anàlisi també s'ha pogut comprovar que el llenguatge utilitzat es veu sovint influenciat pels estereotips creats per la societat. Les notícies esportives que es refereixen a un resultat d'equip se centren més a parlar de l'èxit esportiu, en canvi, les notícies que parlen d'esportistes a nivell individual acostumen a introduir més informació extraesportiva i familiar que en les ocasions que es parla d'un equip o selecció.

5.2.1. La presència de l'esport femení als mitjans de comunicació durant els Jocs Olímpics

Com s'ha vist al marc teòric, les Olimpíades són un mirall vital per a la pràctica esportiva femenina, ja que, en aquesta ocasió, les esportistes comparteixen espai mediàtic i de competició amb l'esport masculí i, per tant, la premsa té més dificultat per obviar les competicions i els resultats femenins.

Un total de 278 esportistes espanyols van representar el país durant els Jocs Olímpics disputats a Londres l'estiu del 2012, d'entre ells 112 participants eren dones. Un cop finalitzades les Olimpíades els esportistes espanyols van aconseguir dinou medalles de les quals tretze, és a dir més de la meitat- van ser èxits femenins. Per conèixer la presència de la dona esportista durant aquests jocs s'ha seleccionat un total de vuit dies -del 6 al 13 d'agost- durant el transcurs de la ja mencionada competició. En aquest cas veiem un clar augment respecte dels anys comentats prèviament (2010, 2015 i 2019) pel que fa al contingut informatiu de l'esport femení. Durant aquesta setmana, s'hi pot

veure presència femenina a absolutament cada dia i amb un mínim de quatre pàgines cada dia dedicades a elles. Cal remarcar que en diverses ocasions apareixen en portada i tenen protagonisme esports minoritaris que durant la resta de l'any no acostumen a ocupar espai mediàtic; parlem d'esports com ara la natació sincronitzada, bàdminton, atletisme o halterofília.

Seguint amb els Jocs Olímpics, dels 306 participants espanyols a Rio de Janeiro l'any 2016, 143 eren dones, gairebé la meitat. Espanya va acabar els jocs amb un total de 17 medalles, de les quals més de la meitat -nou- van ser fruit de l'esport femení. Les pàgines de Mundo Deportivo durant la setmana seleccionada -de l'11 al 18 d'agost- mostren els resultats de l'esport femení i inclús es pot observar a les esportistes en algunes de les portades. De nou, trobem presència femenina cada dia i, en la majoria d'aquests, en més de dues pàgines.

L'augment de l'espai que ocupa l'esport femení durant el transcurs dels Jocs Olímpics és molt important per resoldre i confirmar la hipòtesi del mirall que representa aquesta competició per l'esport femení que, en compartir localitzacions de competició amb l'esport masculí, és un obstacle per la premsa obviar els resultats. Si bé és cert que en comparació a la resta de pàgines del diari encara ens trobem molt lluny d'aconseguir una igualtat informativa, l'increment és molt important per poder assolir aquest objectiu.

La cobertura que fan els mitjans sobre l'esport femení. Perquè només pugen al carro quan hi ha competicions importants, europeus, mundials, etc. Existeixen cada dos anys. Sembla que el futbol femení té més cobertura que la resta d'esports femenins. Els mitjans de comunicació semblen una mica obligats a publicar la informació esportiva per el corrent del feminisme i el suport de la dona.

6. CONCLUSIONS

La mala repercussió mediàtica dels èxits femenins és un fet evident, com també ho és que la informació que es publica a les pàgines de la premsa depèn de l'esport i del sexe que el practica, més enllà del contingut esportiu a redactar. A tot això s'hi suma la sensació que els diversos diaris esportius del país acostumen a pujar al carro quan hi ha una competició mundial o europea i les esportistes espanyoles hi fan una bona actuació i que la informació relacionada amb el món de l'esport femení sovint es publica per una pressió social i no per interès.

Tenir consciència d'aquesta desigualtat és un pas molt important per acabar amb les diferències en la cobertura dels mitjans esportius en un futur. Des de temps immemorables els mitjans de comunicació han estat un dels llocs on es mostra més la desigualtat entre els homes i les dones i, encara que en els últims anys el moviment a favor de la dona i la igualtat entre sexes ha provocat un augment de la presència de l'esport femení als mitjans de comunicació, la realitat és que encara existeix un oblit dels èxits esportius aconseguits per les dones. En aquest sentit, els mitjans de comunicació tenen una responsabilitat enorme per reflectir la igualtat en el món de l'esport i la premsa que l'acompanya.

Segons l'Article 36 de la Llei Orgànica 13/2007 "los medios de comunicación social de titularidad pública velarán por la transmisión de una imagen igualitaria, plural y no estereotipada de mujeres y hombres en la sociedad, y promoverán el conocimiento y la difusión del principio de igualdad entre mujeres y hombres", però al llarg de l'estudi es pot comprovar com aquesta imatge igualitària que promet l'estat no es veu reflectida a la realitat mediàtica del dia a dia. Com s'ha pogut veure, aquest anàlisi evidencia l'encara infravaloració de la dona als mitjans de comunicació esportius que sovint deixen de banda tots aquells triomfs que les esportistes aconsegueixen durant l'any. D'aquesta manera, queda un llarg camí per recórrer si es vol aconseguir l'objectiu del ja esmentat article 36 de la Llei Orgànica 13/2007.

Observant els resultats d'aquest anàlisi se'n pot extreure la conclusió que l'esport femení apareix als mitjans de comunicació esportius d'Espanya de manera més aviat fugaç. És complicat trobar un seguiment mediàtic de l'esport femení que més enllà d'algunes excepcions, acostuma a tenir lloc a les pàgines finals del diari, ocupant no més de mitja pàgina i en moltes ocasions sol aparèixer com a una notícia breu. A principis de la dècada, la presència de l'esport femení era pràcticament nul·la i en diverses ocasions, en les aproximadament quaranta pàgines del diari, era impossible trobar una notícia on la informació donada parlés d'esport femení. Per

sort, i a diferència de l'any 2010, s'observa que amb els anys hi ha hagut un augment important i considerable de la presència d'elles a les pàgines de Mundo Deportivo, però tot i això no s'acosta –ni de bon tros- a la realitat actual.

Històricament les dones han sigut considerades el sexe dèbil i fràgil i fins fa relativament poc temps, han tingut prohibida la participació en competicions, instal·lacions i pràctiques esportives. A falta d'esdeveniments esportius femenins és evident la manca d'informació que els mitjans proporcionaven a la societat, però actualment ens trobem en un moment on l'esport femení a Espanya -i arreu del món- no para de créixer, on són elles qui –com s'ha pogut veure als resultats dels darrers dos Jocs Olímpics- triomfen més mundialment i un moment en el qual l'esport femení es comença a professionalitzar i a generar un interès a la societat que prèviament no havia aconseguit.

La influència que té la premsa cap a la població és indiscutible, i és justament aquí quan han d'aparèixer tots aquests mitjans de comunicació, esportius o no. Aconseguir una imatge real, justa i igualitària de l'esport a la premsa és responsabilitat dels mateixos mitjans i acabar amb un llenguatge estereotipat, sexista i ple de prejudicis també. Per molts pot resultar complicat pensar en un diari on la meitat de les pàgines facin referència a resultats i competicions femenines. Però tot i això, sembla que la premsa esportiva es comença a interessar per l'esport femení, si més no per aquells esports més majoritaris –principalment el futbol- que, encara que queden molt lluny d'obtenir l'atenció justa i necessària, comencen a treure el cap pels diferents mitjans de comunicació i en algunes ocasions ja s'ha pogut observar una secció dedicada a aquests.

Per tant, ara és el moment indicat perquè els mitjans agafin el control i utilitzin el poder que la societat els hi dóna per trobar un equilibri informatiu entre sexes i disminuir la desigualtat que mostra dia rere dia a les seves pàgines .

7. BIBLIOGRAFIA

Boyle, R., & Haynes, R. (2009). Sport, the Media and Popular Culture. In power Play: Sport, the media and Popular Culture (pgs. 1-18). Edinburgh University Press.

Bruce, Toni (2012). Reflections on communication and sport: on women and femininities. (pgs.125-134). University of Auckland, New Zeland.

Carta Europea del Deporte (1992, 10 d'abril del 2020) Rodas. Extret de:
<https://web.archive.org/web/20150924011818/http://www.femp.es/files/566-69-archivo/CARTA%20EUROPEA%20DEL%20DEPORTE.pdf>

Conferència Mundial de la dona. Declaración de Beijing; 1995 (10 d'abril del 2010). Recuperat de:
<https://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/pdf/Beijing%20full%20report%20S.pdf> (107-112)

Comitè Olímpic Internacional (20 de maig del 2020)<https://www.ecured.cu/COI>

Conferències mundials sobre la dona (17 de maig del 2020). Extret de:
<https://www.unwomen.org/es/how-we-work/intergovernmental-support/world-conferences-on-women>

CSD (2017, 12 de juny del 2020): Manifiesto per la igualdad y la participación de la mujer en el deporte. Madrid: Consejo Superior de Deportes. Recuperat de:
<https://www.csd.gob.es/es/mujer-y-deporte/igualdad-y-participacion-declaracion-de-brighton/manifiesto-por-la-igualdad-y-la-participacion-de-la-mujer>

Declaración sobre mujer y deporte (1994, 12 de maig del 2020), Brighton. Extret de:
<https://www.csd.gob.es/sites/default/files/media/files/2018-09/declaracion-brighton.pdf>

Encuesta hábitos deportivos 2010 (20 d'abril del 2020)
<https://www.csd.gob.es/sites/default/files/media/files/2018-09/encuesta-habitos-deportivos2010.pdf>

Encuesta hábitos deportivos 2015 (20 d'abril del 2020)

https://www.culturaydeporte.gob.es/dam/jcr:aa63cca9-31a5-47ce-8ac2-105215f64d9f/Encuesta_de_Habitos_Deportivos_2015_Sintesis_de_Resultados.pdf

Fernández, Alba (2018, 11 de maig del 2020); Deporte para empoderar a las chicas. La Vanguardia. Recuperat de:

<https://www.lavanguardia.com/vida/junior-report/20180917/451855608230/deporte-femenino-empoderamiento-igualdad-genero.html>

Gómez-Colell, Eva; Medina-Bravo, Pilar; y Ramon, Xavier (2017). *La presencia invisible de la mujer deportista en la prensa deportiva española. Análisis de las portadas de Marca, As, López Díez, Pilar (2011): Deporte y mujeres en los medios de comunicación*. Madrid, Consejo Superior de Deportes. Recuperat de:

<https://www.pilarlopezdiez.eu/documents/CSD.LibroDeporteymujeres.pdf>

Hardin, M., & Shain, S. (2005). *Strength in numbers? The experiences and attitudes of women in sports media careers*. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 82. (804-819)

Hemeroteca digital de Mundo Deportivo: <https://www.mundodeportivo.com/hemeroteca>

Llei orgànica 3/2007 (20 de juny de 2020). Extret de : <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2007-6115>

La Vanguardia (19/09/2018, 30 de març del 2020); *Historia del deporte femenino, una lucha por la igualdad*. Recuperat de:

<https://www.lavanguardia.com/vida/junior-report/20180919/451905747928/historia-del-deporte-femenino-una-lucha-por-la-igualdad.html>

Manifiesto mujer y deporte (2009). Extret de:

<https://www.csd.gob.es/sites/default/files/media/files/2018-09/manifiesto-mujer-y-deporte-def.pdf>

Nolla, Santi (2005). *La premsa esportiva exclou a les dones? Necessitem ajuda*. Associació de Dones Periodistes de Catalunya. Extret de:

http://www.adpc.cat/Revista_Dones/arxiu/pdfs/DONES_18.pdf (20)

Nota de premsa t'ho estàs perdent (2020). Extret de : <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/381917/cac-generalitat-ccma-impulsen-campanya-thoestasperdent-fomentar-esport-femeni-mitjans>

Observatori català de l'esport; Llicències Esportives a Catalunya, 2020. Recuperat de: http://www.observatoridelesport.cat/indicador.php?id_n3=35&id_n1=3

Ramon Vegas, Xavier (2012): *La cobertura deportiva y el principio deontológico de la justicia. Revisión de la literatura sobre las representaciones mediáticas de género, nacionalidad, raza y discapacidad en los Juegos Olímpicos*. Actas - IV Congreso Internacional Latina de Comunicación Social - IV CILCS - Universidad de La Laguna.

Real Academia Espanyola: <https://www.rae.es/>

Rojas Torrijos, José Luis (2010): *La construcción de las noticias deportivas desde una mirada de la invisibilidad a los estereotipos de la mujer deportista*. Vivat Academia. nº113.

Sainz de Baranada Andújar, Clara (2013): *Mujeres y deporte en los medios de comunicación. Estudio de la prensa deportiva española (1979-2010)*. Tesis doctoral. Universidad Carlos III de Madrid. Departamento de periodismo y comunicación audiovisual.

8. ANNEXOS**8.1. Annex 1. Taules de l'evolució de la presència de l'esport femení
a Mundo Deportivo (2010, 2015 i 2019)****Any 2010**

	Hi apareix esport femení?	Pàgines
8 de gener del 2010	NO	
9 de gener del 2010	SÍ	37 i 44
10 de gener del 2010	NO	
11 de gener del 2010	NO	
12 de gener del 2010	NO	
8 de febrer del 2010	NO	
9 de febrer del 2010	SÍ	41 i 51
10 de febrer del 2010	SÍ	22
11 de febrer del 2010	SÍ	32
12 de febrer del 2010	NO	
8 de març del 2010	NO	
9 de març del 2010	NO	
10 de març del 2010	NO	
11 de març del 2010	NO	
12 de març del 2010	SÍ	25, 26, 27, 32
8 d'abril del 2010	NO	
9 d'abril del 2010	SÍ	35
10 d'abril del 2010	NO	
11 d'abril del 2010	SÍ	56
12 d'abril del 2010	SÍ	51
8 de maig del 2010	SÍ	30
9 de maig del 2010	SÍ	54
10 de maig del 2010	NO	
11 de maig del 2010	NO	
12 de maig del 2010	NO	

Any 2015

	Hi apareix esport femení?	Pàgines
8 de gener del 2015	NO	
9 de gener del 2015	SÍ	38
10 de gener del 2015	NO	
11 de gener del 2015	SÍ	42
12 de gener del 2015	NO	
8 de febrero del 2015	SÍ	38
9 de febrer del 2015	SÍ	41, 44, 48
10 de febrer del 2015	SÍ	25, 47
11 de febrer del 2015	NO	
12 de febrer del 2015	NO	
8 de març del 2015	SÍ	34, 35, 37, 41
9 de març del 2015	SÍ	44, 45, 47
10 de març del 2015	NO	
11 de març del 2015	SÍ	37, 41
12 de març del 2015	SÍ	38
8 d'abril del 2015	SÍ	35, 41
9 d'abril del 2015	SÍ	40
10 d'abril del 2015	NO	
11 d'abril del 2015	SÍ	43, 48
12 d'abril del 2015	NO	
8 de maig del 2015	SÍ	46, 47, 48
9 de maig del 2015	NO	
10 de maig del 2015	NO	
11 de maig del 2015	SÍ	49
12 de maig del 2015	SÍ	58

Any 2019

	Hi apareix esport femení?	Pàgines
8 de gener del 2019	SÍ	34
9 de gener del 2019	SÍ	32, 33
10 de gener del 2019	NO	
11 de gener del 2019	SÍ	22, 31
12 de gener del 2019	SÍ	12, 38
8 de febrer del 2019	SÍ	23
9 de febrer del 2019	SÍ	39, 40
10 de febrer del 2019	SÍ	38, 41
11 de febrer del 2019	SÍ	27, 36, 41
12 de febrer del 2019	SÍ	21, 32, 40
8 de març del 2019	SÍ	13, 15, 26, 35, 38, 40
9 de març del 2019	SÍ	16, 40
10 de març del 2019	SÍ	40, 42
11 de març del 2019	SÍ	39, 40, 41, 42
12 de març del 2019	SÍ	19, 47, 48, 50
8 d'abril del 2019	SÍ	46, 48
9 d'abril del 2019	SÍ	21, 34, 39, 40
10 d'abril del 2019	SÍ	20, 37, 42
11 d'abril del 2019	SÍ	29, 37, 40, 42
12 d'abril del 2019	SÍ	22, 29
8 de maig del 2019	NO	
9 de maig del 2019	NO	
10 de maig del 2019	SÍ	13, 24, 34,
11 de maig del 2019	SI	29
12 de maig del 2019	SI	22, 37, 41

8.2. Annex 2. Taules de la presència de l'esport femení a Mundo Deportivo durant els JJ.OO de Londres i Rio de Janeiro

Londres 2012

	Hi apareix esport femení?	Pàgines	Espai en portada
6 d'agost	SÍ	6, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26	
7 d'agost	SÍ	16, 17, 18, 19, 24, 25	Portada interior ¹¹ JJOO
8 d'agost	SÍ	1, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 27, 36	Portada + portada interior JJOO
9 d'agost	SÍ	15, 20, 24, 26, 27, 28	Portada interior JJOO
10 d'agost	SÍ	17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 29	
11 d'agost	SÍ	23, 26, 27, 28, 31, 32, 38	
12 d'agost	SÍ	1, 17, 18, 19, 24, 26, 30	Portada + portada interior
13 d'agost	SÍ	15, 16, 17, 24, 34	Espai a la portada interior

Rio de Janeiro 2016

	Hi apareix esport femení?	Pàgines	Espai en portada
11 d'agost	SÍ	14, 16, 17, 19, 22	
12 d'agost	SÍ	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 51	Portada compartida (Apareix Mireia Belmonte)
13 d'agost	SÍ	1, 17, 18, 19, 25, 48	Espai petit en portada + portada interior + contraportada
14 d'agost	SÍ	21	
15 d'agost	SÍ	19	
16 d'agost	SÍ	19, 20	
17 d'agost	SÍ	20, 21, 22, 24, 26, 48	Contraportada
18 d'agost	SÍ	21	

¹¹ Durant els Jocs Olímpics, Mundo Deportivo treu un especial cada dia que es troba a l'interior del diari. Com a tal, conté una portada. Quan parlem de portada interior ens referim a la portada del número especial dels Jocs Olímpics.

8.3. Annex 3

8.3.1. Premis Laureus, 11 de març del 2010

MUNDO DEPORTIVO Jueves 11 de marzo de 2010

POLIDEPORTIVO 37

POLIDEPORTIVO Fueron premiados en Abu Dhabi, donde Usain batió a Messi y a Contador y Brawn GP infligió un sorprendente KO al Barça

Laureus para Bolt y Serena

La guapa surfista australiana Stephanie Gilmore

El piloto inglés Jenson Button con su trofeo Laureus

El jamaicano Usain Bolt, mejor deportista masculino fotos: EFE

CUADRO DE HONOR

GANADORES 10ª EDICIÓN DE LOS PREMIOS LAUREUS, CORRESPONDIENTES AL AÑO 2009

- * Mejor Deportista masculino
Usain Bolt (Jamaica/atletismo)
- * Mejor Deportista femenina
Serena Williams (USA/tenis)
- * Mejor Equipo
Escudería Brawn GP (GBR/Fórmula 1)
- * Revelación del Año
Jenson Button (GBR/Fórmula 1)
- * 'Comeback' del año
Kim Kljsters (Bélgica/tenis)
- * Mejor Deportista extremo
Stephanie Gilmore (Australia/surf)
- * Mejor Deportista con discapacidad
Natalie du Toit (RSA/natación)
- * Premio Laureus a la carrera
Nawal El Moutawakel (Marruecos)
- * Premio 'Sport for Good' a la labor solidaria
Dikembe Mutombo (Congo/ex jugador basket)

Conchita Roura Abu Dhabi

Ya vencedores en 2009, Usain Bolt, el hombre más veloz del planeta, superó a Messi, Contador, Valentino Rossi, Federer y Kenenisa Bekele al sprint para ser proclamado ayer Premio Laureus al Mejor Deportista masculino de 2009, mientras le cetro femenino recayó en la tenista Serena Williams.

En la décima edición de la Gala de los denominados Oscar del Deporte, celebrada en el Emiratos Pa-

lace de Abu Dhabi con nutrida presencia de ex deportistas miembros de la Academia Laureus y estrellas de Hollywood como Kevin Spacey o Gwyneth Paltrow lustrando el evento, no sólo el '10' del Barça de fútbol se quedó sin galardón sino también el propio FC Barcelona.

Pese a ser máximo favorito al premio al 'Mejor Equipo' por los históricos 6 títulos logrados el año pasado, al final el ganador fue la Escudería Brawn GP de Fórmula

1, un desenlace cuando menos sorprendente. "Si no era esta vez, no era nunca", señalaba más de uno de los ilustres invitados a la Gala; en 2006 y 2007 el Barça asimismo resultó batido en los Laureus, si bien de forma lógica.

Los otros finalistas derrotados ahora por Brawn fueron los Lakers de Pau Gasol, la selección sudafricana de rugby, al selección alemana de fútbol y los NY Yankees de béisbol.

Entre el resto de premiados ca-

be destacar a Jenson Button, vigente campeón de F-1 y que a sus 30 años se llevó el trofeo a la Revelación y la tenista belga Kim Kljsters, protagonista del 'Comeback' del Año tras estrenar maternidad.

Nawal, Mutombo y Arantxa

Mención especial merecen las distinciones recibidas por Nawal El Moutawakel —emocionada, la ex atleta marroquí recogió el Premio Laureus a la Carrera— y el ex jugador de baloncesto Dikembe Mut-

ombo, depositario del Premio Laureus 'Sport for Good' por sus exitosos proyectos solidarios.

El deporte español sí subió al estrado en la persona de Arantxa Sánchez Vicario, que entregó uno de los premios junto a la ex gimnasta Nadia Comaneci. Por simpatía y accesibilidad, Arantxa, dejó muy alto su pabellón.

Los premios se deciden por votación de un jurado, con MD incluido, y posterior selección por parte de la Academia Laureus •

8.3.2. Reportatge a Astrid Fina, 8 de març del 2018

MUNDO DEPORTIVO Viernes 8 de marzo de 2018

POLIDEPORTIVO

31

La segunda vida de Astrid Fina gracias al snowboard

➔ En su segunda experiencia paralímpica hoy será la abanderada española en los Juegos de PyeongChang

Reportaje

Celes Piedrabuena

➔ En la vida de la barcelonesa Astrid Fina (16/10/1983) siempre habrá un antes un después al 10 de mayo de 2009. Aquel día, y después de disfrutar de un partido del Barça en el Camp Nou, mientras estaba parada en su moto en un semáforo en la calle Valencia a la altura de Padilla un coche aceleró y le destruyó el pie derecho, además de generarle diversas lesiones. Dada su juventud, tanto ella como los médicos decidieron que iban a intentar salvarle el pie, que para cortarlo siempre se estaba a tiempo. La mala fortuna quiso que en el quirófano fuera víctima de una de las malditas bacterias que habitan en los hospitales, la cual le provocó una infección. "Me dejaron, tienes dos opciones, o extirpar o que te saquemos los huesos del pie e ir de por vida con muletas o en una silla de ruedas", recuerda, Astrid -que

Un accidente de moto al regresar de un partido del Barça le destruyó el pie

hasta entonces trabajaba de dependienta en una joyería -decidió primero apostar por su pie. Acudió a la consulta de infinidad de médicos, y su círculo de amistades les preguntaba qué harían ellos, hasta que tras dos años y trece operaciones decidió someterse a la intervención definitiva y cortar el pie. Antes, no obstante, se pasó un día por la Unidad de Amputados Sant Jordi, y "vi que había gente joven, que hacían una vida normal y que eran felices, cuando yo pensaba que yo no podría serlo. Así que sin que nadie lo supie-

La snowboarder Astrid Fina, una de las cuatro integrantes de la delegación española que luchará por las medallas en PyeongChang. FOTO: SUTAGAM

ra fiat al médico. No le dije nada ni a mi madre. Recuerdo el entrar al quirófano. Fue muy duro, como si me llevaran al matadero".

Su primer día sobre la tabla

No obstante, y sin ser consciente de ello, Astrid -a quien le pierde el peso- estaba cerrando una etapa de su vida y abriendo una nueva que le iba a deparar nuevas experiencias y un montón de alegrías, que jamás hubiera soñado. Evidentemente, no fue fácil. Es más, tras sufrir la amputación se le cangrenó el muñón y

tuvo que volver a pasar por el quirófano. Hasta que un día de 2012 un amigo suyo, Kiko Caballero, la invitó a probar el snowboard en Baqueira, a ella, que hasta entonces sólo había esquiado un día con el colegio. Le encantó tanto que se presentó a las pruebas de acceso al equipo nacional. Era la única chica. Tuvo que superar pruebas físicas y técnicas en la nieve. "Estas últimas se me dieron mal. Me tenían que ayudar dándome la mano, pero es que llevaba tres años sin moverme".

Y en menos de dos años disputaba

sus primeros Juegos Paralímpicos en Sochi 2014, donde fue sexta en snowboard cross. ¿Quién le iba a decir a ella que después de tanto sufrimiento iba a llevar la vida que lleva ahora? "Cortar el pie fue la decisión más difícil de mi vida, pero lo veo como algo positivo. Si lo llego a saber me lo corto antes. Es como si la vida me hubieran dado una colleja por detrás para que despertara. Estoy encantada con la vida que llevo". Y es que basta con mirar su actividad en las redes sociales para ver que no para quieta, que cuando no está en

cima de la tabla en la nieve está practicando skate, mountain bike o pádel surf, habiéndolo logrado además llegar a la élite del snowboard. Se codea con las mejores, ha visitado lugares y países que jamás había imaginado y desde el pasado junio forma parte del Programa ADO.

Le hicieron la ola en su debut

Inquieta, trabajadora y cabezona, Astrid Fina acude a PyeongChang con sus dos mascotas, un cerdito de plástico y el lobo Wolf, y ganas de pisar el podio y lograr medalla. Lejos quedan las primeras competiciones en las que tardaba ocho minutos en completar un circuito que sus rivales hacían en uno, lo que no impedía que sus oponentes la esperaran en meta para aplaudirle y hacerle una ola, síncrono de la deportista que reina en el deporte paralímpico, donde "no hay rivales".

Pero, más allá del éxito deportivo, Astrid Fina sabe que es el espejo en el que muchas personas, muchos jóvenes, con discapacidad se miran.

Dos años después del accidente y tras 13 operaciones decidió amputarse el pie

Recuerdo cuando hacía la EGB que un profesor de Lengua siempre me repetía "querer es poder", sabías palabras que una vez más cobran sentido en la persona de esta admiradora de Brad Pitt, a quien el snowboard le aportó "la libertad que nunca había tenido. Me hace volar".

Hoy, a las 12.00 horas, portará la bandera española en la inauguración de los Juegos Paralímpicos de PyeongChang, y posteriormente buscará las medallas el lunes 12 en la prueba de cross y el viernes 16 en banked slalom. ●

8.3.3. Entrevista a Alba Torrents

BARRI 33

“ Han sido muchos meses sin jugar y hacerlo en una final y con victoria supuso una gran alegría”

“ Cuando empecé a entrenarme, la imagen que me venía a la cabeza era de la lesión. Poco a poco se va olvidando”

“ La Euroliga hace ilusión pero es muy difícil ganarla. Ojalá pueda estar con la Selección en el Eurobasket”

“VOLVER A PISAR LA PISTA LO COMPENSA TODO”

Julián Felipe | Barcelona

→ Tras proclamarse campeona de la Copa de Turquia con el Galatasaray el pasado fin de semana, Alba Torrents juega hoy (santo el Polkowiak de la Polaca) su segundo partido de la temporada. A tres días de casi un año de clara rehabilitación tras una grave lesión de rodilla, otro desafío su pasado por lo que fue el mejor jugador europeo en 2011. ¿Qué sensaciones tuvo en su primer partido?

Han sido muchos meses sin poder jugar y poder hacerlo en una final de la Copa turca con la importancia del partido y ganando supuso una gran alegría. Además, en los minutos que jugué tuve buenas sensaciones. ¿Cómo nota a la rodilla?

Buen. Ya llevaba casi un mes entrenando con el equipo y es verdad que no estoy al cien por cien. Me falta coger ritmo de partido, pero en la rodilla tengo buenas sensaciones y es lo importante.

¿Algun miedo a arriesgar en la pista? Me quedé muy contenta porque durante el partido me olvidé un poco de la rodilla y eso que era de máximo nivel. Igual inconscientemente alguna acción no acabas de ejecutarla a la perfección pero cuando no pienso en ello es buena señal.

¿A ha venido o machas veces a la mente la imagen de la lesión? Al principio, cuando empecé a entrenar el cinco contra cinco, la imagen que venía era de ese momento, es verdad. Día a día, semana a semana, haces más cosas y poco a poco se va olvidando y te sientes con mejores sensaciones... pero no es fácil.

¿Algun momento en una lesión de ligamentos o en una amesetada la carrera de un deportista... Es verdad. Ahora, con los medios que hay, con buenos cirujanos y buenas recuperaciones se puede volver al máximo nivel pero ha sido un trabajo muy duro, dedicándole muchas horas y en momentos no quieres ni pensar lo pero dudas si podrás volver a jugar igual. La clave de todo es seguir trabajando día a día. La verdad es que volver a pisar la pista, jugar el primer partido y ser feliz jugando lo compensa todo. En verdad, ha volatido

Entrevista / Alba Torrents, alero del Galatasaray y la Selección

Torrents sobre el suceso de Carolina Parker (Barcelona) que se romió en el grupo del Galatasaray -re- a cámara

todo la pena. ¿El objetivo este año es volver a sentirse jugadora? Una vez estás con el equipo, asumes los culpables del equipo. Ya que he llegado aquí quiero más, ¿no? (batió). Eso significa conseguir por un gran

título y ahora tenemos dos objetivos: la Liga y la Euroliga. Tenemos un gran equipo pero no será camino fácil. A nivel personal lo que tengo en mi cabeza es ir día a día, ayudar al equipo y aportar el máximo. ¿El basket en Turquía es solo un mundo?

Ahora mismo aquí está la mejor liga de basket femenino, se está apostando muy fuerte. Hay una rivalidad brutal entre Galatasaray y Fenerbahçe. El otro día, por ejemplo, la final fue espectacular, con pabellón totalmente lleno y las aficiones que no

La lesión más temida marcó la temporada

Alba Torrents ha sido una de las múltiples víctimas de la lesión más temida por un jugador de basket: la rotura de ligamentos cruzados de la rodilla. Solo la pasada temporada pasaron por esto californio jugadoras NBA de la talla de Drérick Blaise, Riddy Rubio, Imran Shampert o Eric Maynor. Alba dice haber seguido la evolución de Riddy, con la que ha tenido paralelismos. “Te pones un poco en la piel de quien lo está pasando y no es nada fácil porque la rehabilitación es muy larga pero en tu cabeza está el momento de volver a jugar y eso anima”, dice la jugadora de Illinois.

dejan de animar en un minuto. Es bonito y como jugadora hace que lo vivas intensamente.

En un instante, cada vez hay más nos interesa cómo nos jugamos en la Liga Femenina. ¿Cómo ve el basket femenino en España? Es un momento duro

pero no solo para el basket, sino para todos los deportes. A eso tras nos salen por todas las fuerzas y es lógico que te plantees aprovecharlas. Hoy en día los mejores equipos están en Turquía y Rusia. La liga española era una de las mejores hace unos años y a nivel de clubs y selección se lo ganaron grandes ídolos como las dos últimas Euroligas. Eso demuestra que hubo buen trabajo y espero que se recupere el nivel.

¿Qué título le ha sido más ilusión lograr este año? ¿La Euroliga quizás? Sí, aunque la Euroliga es muy difícil de conseguir. Luego está la Selección y el Europeo de este verano, que ojalá que pueda estar disputando. Ahora se trata de ver cómo reacciona la rodilla ante la máxima competición. Después de estos meses, si todo va bien, la decisión será de Lucan Mondeloy de la Federación.

8.3.4. Mundial de Waterpolo, 3 d'agost del 2013.

MUNDO DEPORTIVO
FUNDADO EN 1906
mundodeportivo.com

ESPECIAL LIGA BBVA 2013-2014

MD TE OFRECE EN EXCLUSIVA
EL ÁLBUM DE LA LIGA BBVA 2013
¡HOY GRATIS CON MD!

MUNDIAL DE NATACIÓN WATERPOLO FINAL FEMENINA AUSTRALIA-ESPAÑA 6-8

Las chicas de oro

Las 'guerreras' hicieron historia: sumaron el título mundial a la plata olímpica

LA 8ª MARAVILLA*

- Este Barça de Messi y Neymar divierte, emociona y garantiza títulos
- El Camp Nou dio la bienvenida a Martino y Neymar, animó a Tito y recordó a Ramallets

GAMPER
BARÇA
8-0
SANTOS

* Tipografía especial de Anna Vives

AMISTOSO MONTPELLIER-ESPANYOL 0-0
Los blanquiazules, con mucha intensidad pero sin llegada

BASNET CALENDARIO LIGA ENDESA
El Barça debutará en el Palau Blaugrana ante el Valencia

➔ Las guerreras del waterpolo arrasan a Australia y ya son campeonas del mundo

➔ Las Picornell saldan la deuda histórica que tenían con este deporte desde el 92

ORO DE LEY

Australia, 0
Natación: Marta, Ana López, Lucía González, S. Nebreda, M. Gato, M. Sotomayor, E. López, M. Rodríguez, A. de la Haza, M. García, M. Sotomayor y S. Gato.

España, 8
Tara al primer gol. Eusebio de la Fuente, M. Peña, María García, L. de la Haza, E. López, M. Rodríguez, M. Sotomayor y S. Gato.

Al México llegamos por el 40 de 1992
Partido: 12, 21, 11 y 21
Gol: 1 - 19:04 de la Fuente; 2 - 19:04 de la Fuente; 3 - 20:00 de la Fuente; 4 - 20:00 de la Fuente; 5 - 20:00 de la Fuente; 6 - 20:00 de la Fuente; 7 - 20:00 de la Fuente; 8 - 20:00 de la Fuente; 9 - 20:00 de la Fuente; 10 - 20:00 de la Fuente; 11 - 20:00 de la Fuente; 12 - 20:00 de la Fuente.

David Llorens

La selección femenina de waterpolo se proclamó campeona del mundo al derrotar a Australia en la final por 8-0, en un partido que las chicas de Miki Oca dominaron de principio a fin. Con esta medalla, el primer oro, España suma ya 11 en BCN, igualando la mejor cosecha de su historia.

Es de justicia la divina que el primer oro sea para estas guerreras, porque el pasado les debía muchas cosas. Para empezar, borrar el recuerdo amargo de la plata, la única medalla que se consiguieron perdiendo de Londres. Las guerreras eran entonces un conjunto novato, que sólo se cubría de empujar a reír en sí mismo, al que le sugirió el escenario y la trase ande acia, y nunca conjeturó a su verdadero nivel. También es un mar una vieja deuda con Barcelona'92, porque las piscinas Bernat Picornell de Mariposa habían recompensado sólo con plata un esfuerzo épico de la selección española masculina, que sucumbió tras seis prórrogas con Italia en un duelo legendario.

Las 'poleas' ya habían dicho en los momentos previos que las finales están para ganarlas, así que sólo van encharcadas, arrapadas desde el primer momento por un público entregado al empuje del Pagarit (Laura Ester), de Jenni la capitana, de las tres Miki de la munda Pili, de cada una de las tres chicas de Oca. Esta vez se conjuraron para que el oro no se escapara, y así fue.

La australiana bronca olímpica, se concentró en un 02 nada más empezar, con Miki y Laura López fabricando los primeros jugados de hombre de más -quien delimita empezar a desconstruir las mareas de más- y desde entonces

De izquierda a derecha tras la plata del oro: 12 y la selección masculina en la final de Barcelona'92. Las guerreras tienen una raicilla de oro olímpico.

LAS MEDALLAS DEL WATERPOLO ESPAÑOL

- MASCULINO**
- 1. Oro: Alberto Tomba
  - 2. Plata: Gianfranco Petrangola
- MUNDIAL**
- 1. Oro: Petrangola y Fukusaku
  - 2. Plata: Petrangola y Roma
  - 3. Bronce: Mitsuhashi
- EUROPEO**
- 1. Plata: Albert
- FEMENINO**
- 1. Oro: Londres '12
  - 2. Plata: Barcelona '13
  - 3. Bronce: Nizhny Novgorod '08

se vieron obligadas a remar contra una corriente adversa que las arrastraba irremediablemente hacia la derrota. Arancini recortó distancias, pero al arrancar el segundo parcial Pareja primerero luego Andrea Blas restablecieron una brecha de dos goles. Nada perturbó a las españolas, ni siquiera que una de sus piezas clave, Anni Espor, tuviera ya dos exclusiones en el segundo cuarto. Laura López elevó la pinta a tres, y ya nadie pudo evitar los cuarteos de victoria por adelantado. "¡Que todos las Picornell!", se festajaba. El estertor final de las 'poleas' fue un chubut a la remanguilla que acabó entrando a cámara lenta en la meta guardada por Laura Ester tras rebotar en varios brazos. En 05:7 y con un balón 'Pagarit' deti-

Pareja, MVP del torneo y Ester, mejor portera

la capitana de la selección española, Jenni Pareja, que ya está en el Mundial de Barcelona'03 hace diez años, fue designada MVP del torneo, mientras Laura Ester fue elegida mejor portera. Ambas figuras en el siete de este campeonato, que empezamos a adentrar la boyra de las cosas de la familia, la holandesa se Loke H. Ester, la australiana lo sería Webster, la rusa Ekaterina Proba fue y y otros han para -finalment e medalla de bronce tras someter a Rusia-.

dió errar la jada y tirar la llave a los coodrios australianos.

La portera de Sants detuvo un penalti, un reves de la boyra rival y un par de lanzamiento más, adelantando la algavala en unas gradas que eran ya pura fiesta dominada. El último gol sólo lo merecieron los españoles porque los espectadores ya estaban celebrando un título mundial que los convierte en el equipo de moda.

Como en Londres, la historia se repite pero más y mejor. Ya igual que entonces, las caras de felicidad de estas mariposas chicas aparecen sin hasta en las gradas durante unos días. Y, como en Londres, la alegría se prolongará poco y volverá a jugar la Liga ante el espectador, esperando que llegue el momento de volver a jugar.

8.3.5. Eurobasquet, 26 de juny del 2017

MUNDO DEPORTIVO
FUNDADO EN 1905 mundodeportivo.com

Título con recital
Las chicas de Mondelo, campeonas con una exhibición de juego y fuerza en una final sensacional

LA MASIA ON FIRE

→ El Barça B se convierte en filial de plata al volver a la Liga 1/2/3 tras dos años de ausencia

→ El Alevín azulgrana gana el Mini Clásico del torneo Promises al Real Madrid en Estados Unidos

Semana dave para Deulofeu y Verratti quiere que el Barça mueva ficha para dejar el PSG

REAL MADRID Sólo Marcelo resiste a la purga de Florentino

COPA CONFEDERACIONES EL VAR FALLO Alemania-México y Portugal-Chile, en semis

F1 AZERBAIYÁN Pelea Vettel-Hamilton y gana Ricciardo

MOTOS GP ASSEN Victoria de Valentino y Márquez, tercero

14/06/2017 14:00

BASKET / Eurobasket femenino 2017

35

Lara Palomares, la capitana de la selecció española femenina, celebra el títol de campeona de Europa conquistado en el Eurobasket femenino 2017 que se ha disputado en la República Checa.

La selección femenina se proclamó campeona del Eurobasket arrasando a Francia en la final

El equipo sigue enamorando con su buen juego y lleva ya cinco medallas en los últimos cinco años

ORO BRILLANTE

España, 71										
Clasificación	PTS	REB	ASIST	ROB	FT	3PT	REB DEF	REB OF	ASIST DEF	ASIST OF
1	24	14	13	2	75,0	32,0	10	4	10	11
2	23	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
3	22	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
4	21	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
5	20	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
6	19	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
7	18	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
8	17	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
9	16	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
10	15	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
11	14	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
12	13	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
13	12	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
14	11	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
15	10	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
16	9	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
17	8	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
18	7	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
19	6	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
20	5	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
21	4	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
22	3	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
23	2	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
24	1	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
25	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
26	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
27	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
28	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
29	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
30	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
31	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
32	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
33	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
34	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
35	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
36	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
37	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
38	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
39	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
40	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
41	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
42	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
43	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
44	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
45	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
46	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
47	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
48	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
49	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
50	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
51	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
52	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
53	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
54	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
55	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
56	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
57	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
58	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
59	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
60	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
61	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
62	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
63	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
64	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
65	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
66	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
67	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
68	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
69	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
70	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
71	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
72	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
73	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
74	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
75	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
76	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
77	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
78	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
79	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
80	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
81	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
82	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
83	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
84	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
85	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
86	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
87	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
88	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
89	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
90	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
91	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
92	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
93	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
94	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
95	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
96	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
97	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
98	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
99	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11
100	0	14	12	2	72,0	30,0	10	4	10	11

Jesús Pérez Ramos

Elías son leyenda, oro puro. La selección española femenina lo volvió a hacer, construyó de nuevo que parecía difícil que así fuera. La vigente subcampeona mundial y olímpica derrotó a Francia en la semifinal del Euro-

basket (71-60) y se proclamó campeona de Europa, sumando de esta forma un nuevo éxito para un equipo que está marcando época. Oro en el Eurobasket de 2013, plata en el Mundial de 2014, bronce en el Europeo de 2015, plata en los Juegos Olímpicos de 2016 y oro en este último campeonato, o status sin un hueco más que en el cuarto de estos títulos han sido conseguidos, además, con un sello propio, inconfundible y muy personal, el de un equipo que es altruísta, que pone pasión en lo que hace, que transmite ilusión y que contagia valores positivos.

Es la tercera vez que la selección femenina se proclama campeona de Europa tras haberlo hecho en 1960 y 2013, curiosamente en las tres ocasiones venciendo en la final al mismo rival, a Francia. España lleva ya bastantes años sumando alegrías, como lo demuestra el hecho de que ésta es la octava medalla en los últimos nueve Eurobaskets. Los últimos años, sin embargo, están siendo sublimes, hasta el punto de que España es la segunda selección en el ranking mundial de la FIBA, sólo superada por Estados Uni-

PALMARES (OCTAVOS AÑOS)			
Año	País	Medalla	Eventos
2017	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2013	ESPAÑA	Plata	EUROBASKET
2014	ESPAÑA	Plata	MUNDIAL
2015	ESPAÑA	Plata	EUROBASKET
2016	ESPAÑA	Plata	JUEGOS OLÍMPICOS
2017	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2018	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2019	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2020	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2021	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2022	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2023	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2024	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2025	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2026	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2027	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2028	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2029	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET
2030	ESPAÑA	Oro	EUROBASKET

La capitana, Alba Torrens, Marta Knapik, Laura Nicholson, Sancho Lertxundi (o Anuradha Kishore), Anna Cruz, Sílvia Domínguez y Laura Gilferrán han clamado verterán de este conjunto en el que sus protagonistas merecen la máxima v-

lora por lo lento, caríctero y curiosa, una jugadora que no se debería retirar nunca por mucho que ella misma haya dejado caer en alguna ocasión que ésta era su última batalla.

Francia no encontró la fluidez del partido y no le hizo porque España no se la enseñó. Los jugadores que dirige Lucas Mondelo jugaron la intensidad física de sus rivales y poco a poco fue rompiendo su mayor subiduría y su lentitud. Cada vez que había una debilidad en la defensa rival, la costaban, señal de buena lectura táctica. La defensa no fue ni un paso atrás. Tras el 10-10 del minuto III, comenzó a marcar diferencias y ya siempre miró su gran obra por el retrovisor. Un 20-20 en el minuto II marcaba el rumbo y Francia tuvo que empezar a reanudar. El equipo de Lucas Mondelo no se paró ni un momento, mantuvo siempre el ritmo, no dio opción. Francia acabó clasificando, sin opción. España vuelve a ser campeona, vuelve a ganar y lo hace una vez más dando una imagen impecable, desde los valores del baloncesto más positivos. Eurobasket por lo conseguido y por cómo se ha llevado.

8.3.6. Pas a la final de la UEFA Womens Champions League, 29 d'abril del 2019

1 EURO - LUNES 29 DE ABRIL DE 2019 14,90 € 11,60 €

CONSIGUE CON MD LA CAMISETA DE LOS CAMPEONES

MUNDO DEPORTIVO
FUNDADO EN 1900 mundodeportivo.com

8d'11
LA ATROCISSIMA ES QUE SE MUEVA NORMAL

CAMISETA DE LOS CAMPEONES

HISTÓRICAS

CHAMPIONS BARÇA 1-0 BAYERN

Las blaugrana disputarán su primera final de Champions el 18-M ante el Olympique de Lyon, vigente campeón, tras tumbar al Bayern

Messi, más listo que nunca para el Liverpool

HOY CON MD, EL ÁLBUM DE FOTOS DE LA FIESTA DEL CAMPEON

GIRONA-SEVILLA 1-0
Un gol de Portu acerca al Girona a la permanencia

RAYO-R.MADRID 1-0
K0 blanco en Vallecas y el Madrid, a 18 p. del Barça

TENIS / TROFEO CONDE DE GODÓ
Thiem hereda el cetro de Rafa Nadal

ELECCIONES
Triunfo claro del PSOE y batacazo del PP

PSOE 120
PP 100
CS 50
Pv. de Aragón 40
BEC 30
ANV 20
DUI-PNV 10
Otros 10

*Total votos al 84,4%